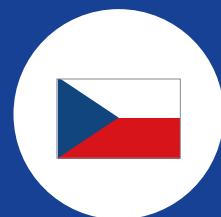

Evropská
komise

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND

Podpora vzdělávání a odborné přípravy: 2014–2018

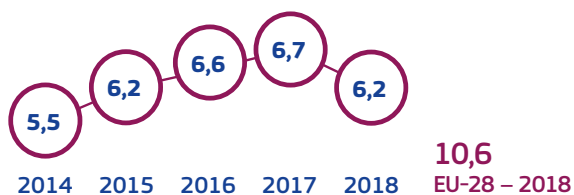
ČESKO

SOUHRN

Financování z tematického cíle 10 ESF se používá na podporu vzdělávání, odborné přípravy a odborného výcviku k získávání dovedností a celoživotního učení. Do konce roku 2018 byla na tyto operace v Česku přidělena více než 1 miliarda EUR a bylo zaznamenáno 32 327 účastí. Tento informační přehled shrnuje hlavní opatření, výstupy, výsledky a dosud získané zkušenosti při využívání tohoto financování v Česku.

SOCIOEKONOMICKÉ SOUVISLOSTI A VÝZVY

Míra předčasného ukončování školní docházky (%)

► Česko **má v oblasti předčasného ukončování školní docházky dobré výsledky**. Míra předčasného ukončování školní docházky v roce 2018 činila 6,2 %, což je mírně vyšší hodnota než při zahájení programového období, ale je stále mnohem nižší než průměr EU (10,6 %). Existují však velké rozdíly mezi jednotlivými kraji a vysoký podíl osob předčasně odcházejících ze vzdělávání je u romských žáků (57 % v roce 2016 u romských rodin).

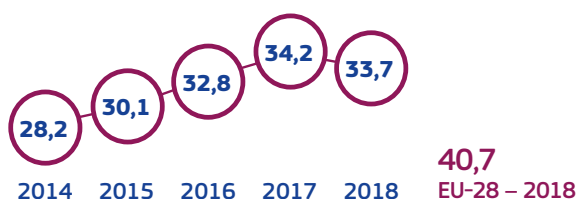
► Ve vzdělávání jsou patrné **socioekonomické nerovnosti a geografické rozdíly**. Zatímco průměrný výkon v šetření PISA organizace OECD je vyšší než průměr EU, vysoký podíl žáků s nedostačujícími výsledky pochází ze skupin s nízkým socioekonomickým postavením a z venkovských oblastí.

► **Míra dosaženého terciárního vzdělání** se zvýšila z 28,2 % v roce 2014 na 33,7 % v roce 2018, stále je však nižší než průměr EU-28. Současně téměř 70 % celého obyvatelstva dosáhlo vyššího sekundárního vzdělání a postsekundárního neterciárního vzdělání (úrovně 3 a 4), což je více, než činí průměrná hodnota EU-28.

► **Nedostatek učitelů** z důvodu nízké přitažlivosti učitelského povolání, nízkých platů a omezeného profesního rozvoje má dopad na kvalitu a inkluzivnost vzdělávání.

► **Míra účasti dospělých** na vzdělávání a odborné přípravě je nižší než průměr EU-28 a snížila se z 9,6 % v roce 2014 na 8,5 % v roce 2018.

Míra dosaženého terciárního vzdělání (%)
(osoby ve věku 30–34 let)

Míra účasti na vzdělávání a odborné přípravě u
dospělých osob ve věku 25–64 let (%) (poslední 4 týdny)

VYSVĚTLIVKY

ESF Evropský sociální fond

TO10 Tematický cíl 10

OP Operační program

IP Investiční priorita

* Číselné údaje podávají informace o situaci u operací ESF v rámci tematického cíle 10 a jeho čtyř investičních priorit (IP) pro programové období 2014–2020 provedené do konce roku 2018, jak o tom byla podána zpráva ze dne 1. října 2019. V mnoha případech operace ještě nejsou v této fázi dokončeny nebo byly zahájeny teprve nedávno.

* Vzhledem k tomu, že se jedna osoba mohla v průběhu času zapojit do operací ESF vícekrát, je uveden počet účastí. Tato čísla nezahnují technickou pomoc.

* Pokud rozdělení účastníků podle zaměstnaneckého statusu, věku a úrovně vzdělání nedosahuje celkem 100 %, znamená to, že do některých operačních programů nebylo možné zahrnout vlastnosti několika účastníků.

PRIORITY A ČINNOSTI ESF V ČESKU

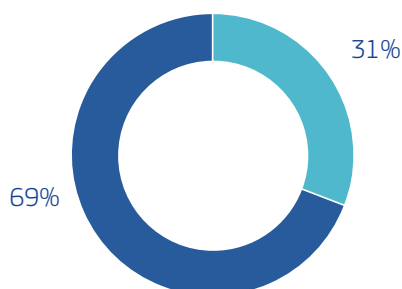
- ▶ V České republice fungují **dva** operační programy ESF, které přidělují finanční prostředky tematickému cíli 10, **jeden** vnitrostátní a **jeden** regionální operační program.
- ▶ **Vnitrostátní operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání** má následující cíle:
  - ▶ zlepšit přístup ke kvalitnímu vzdělávání a odborné přípravě zlepšením řízení vzdělávání ve školách a poskytováním podpory začínajícím učitelům při přizpůsobování se novým výzvám,
  - ▶ zlepšit relevantnost systémů vzdělávání a odborné přípravy prostřednictvím příspěvku ke zdokonalení odborného výcviku a zajištění toho, aby byl více relevantní pro potřeby společností (zintenzivnila se spolupráce se sdruženími zaměstnavatelů).
- ▶ **Operační program Praha – pól růstu** má následující priority:
  - ▶ vytváření podmínek pro inkluzivní vzdělávání prostřednictvím zavedení zásad multikulturní výchovy ve školách a zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků s cílem zajistit jí podporu.

31 % z celkového financování z ESF¹...

€ 1 322 265 165

... je přiděleno na následující investiční priority tematického cíle 10: **předčasné ukončování školní docházky (69 %) a přístup ke kvalitnímu terciárnímu a rovnocennému vzdělání (31 %).**

Přidělení finančních prostředků z tematického cíle 10 ESF

○ Omezování a prevence předčasného ukončování školní docházky – IP10.i

○ Zlepšování kvality terciárního vzdělávání a přístupu k němu – IP10.ii

SOUČASNÝ STAV

V roce 2018 bylo přiděleno 63 % plánovaných zdrojů v rámci tematického cíle 10, přičemž bylo vynaloženo 17 %.

Celkový počet účastí na operacích tematického cíle 10 do konce roku 2018:

32 327

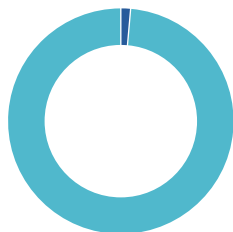
▶ **29 916** účastí na operacích za účelem omezování a prevence předčasného ukončování školní docházky

▶ **2 411** účastí na operacích za účelem zlepšování přístupu k terciárnímu a rovnocennému vzdělávání a jeho kvality

¹ To zahrnuje financování pouze z prostředků EU a spolufinancování z členského státu.

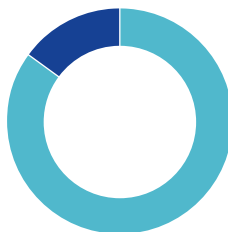
PROFILY ÚČASTNÍKŮ PŘI ZÍSKÁNÍ PODPORY

Zaměstnanecký status

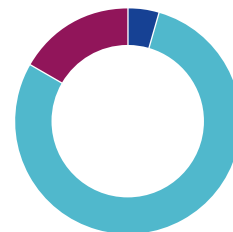
0 % (9) nezaměstnané osoby
1,6 % (500) neaktivní osoby²
98,4 % (31,806) zaměstnané osoby

Pohlaví

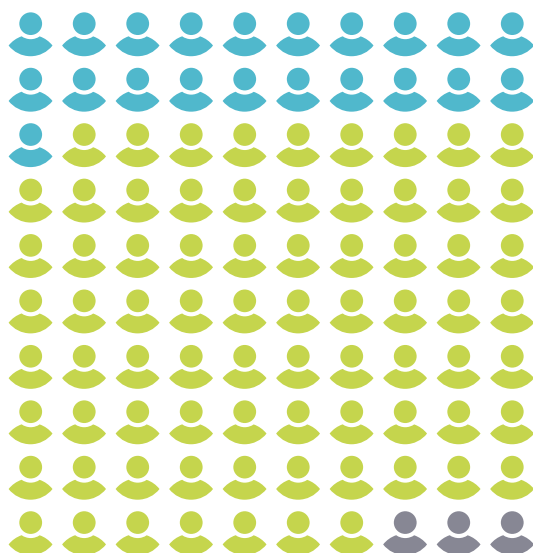

85 % ženy
15 % muži

Věk

4,7 % (1,498) < 25 let
78,7 % (25,452) 25–54 let
16,6 % (5,365) > 54 let

0%

primární (ISCED 1) nebo nižší
sekundární (ISCED 2) vzdělání³

21%

vyšší sekundární (ISCED 3) nebo
postsekundární vzdělání
(ISCED 4)

76%

terciární vzdělání
(ISCED 5–8)

3%

žádné vzdělání
(žádná úroveň ISCED)

75

Migranti

22

Jiné znevýhodněné
osoby

76

Účastníci se zdravotním
postižením

1

Bezdomovci

Mezi **dosavadní klíčové úspěchy** činností tematického cíle 10 ESF v Česku patří⁴:

- ▶ **354** po účasti na činnosti financované z tematického cíle 10 ESF bylo dosud dosaženo 354 úspěšných výsledků, z nichž:
- ▶ **135** účastníků se zúčastnilo vzdělávání nebo odborné přípravy,
- ▶ **202** účastníků získalo kvalifikaci,
- ▶ **17** účastníků po dokončení získalo zaměstnání.

- ▶ **Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání** zaznamenal poměrně dobrou úroveň dosažení cílů stanovených ve vztahu k:

- ▶ počtu zaměstnanců v oblasti vzdělávání, kteří uplatňují nově získané znalosti a dovednosti v praxi (cíl splněn na 103 %),
- ▶ počtu organizací, které ovlivnila systémová opatření (cíl splněn na 128 %),
- ▶ počtu nových nebo modernizovaných výzkumných programů akreditovaných pro výuku cizích jazyků (cíl splněn na 74 %),
- ▶ celkovému počtu účastníků systémových projektů (cíl splněn na 76 %).

- ▶ **Operační program Praha** se vyznačuje poměrně dobrou úrovní dosahování cílů stanovených ve vztahu k:

- ▶ počtu nových zařízení péče o děti do tří let věku (7 dosažených oproti 3 plánovaným),
- ▶ počtu osob využívajících zařízení péče o děti do tří let věku (> 100 %),
- ▶ počtu organizací, v nichž se zvýšila inkluze (89 %),
- ▶ počtu osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku a kapacitu podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení (74 %).

² Do neaktivního obyvatelstva mohou spadat například děti v předškolním věku, děti ve školním věku, studenti, důchodci a ženy nebo muži v domácnosti, například za předpokladu, že nepracují a nejsou k dispozici pro trh práce nebo nehledají zaměstnání.

³ ISCED je referenční klasifikace OSN pro uspořádání vzdělávacích programů a odpovídajících kvalifikací do vzdělávacích úrovní a oborů.

⁴ Údaje účastníků se shromažďují při zahájení operace. Údaje o výsledcích se shromažďují na konci operace nebo ještě později. Z tohoto důvodu by neměly být tyto dvě sady údajů (účasti a výsledky) porovnávány přímo.

DOSUD ZÍSKANÉ ZKUŠENOSTI

► Zvýšená technická a pedagogická kapacita ve školách

Kritické množství operací ESF pomohlo zvýšit technické a pedagogické kapacity ve školách. Rovněž použití nabídek šablon způsobilých předem určených činností, které mají být podporovány, jež si školy mohou vybrat ve svých žádostech o financování z ESF, snížilo zátěž spojenou s přípravou složité žádosti.

► Místní akční plány (MAP) a krajské akční plány (KAP): příležitosti ke sdílení znalostí

Byly zavedeny místní akční plány (MAP) a krajské akční plány (KAP) s cílem podpořit společné plánování a sdílení činností zaměřených na zvyšování kvality vzdělávání, zejména v nedostatečně fungujících školách. Tyto plány umožňují místním zúčastněným stranám rozšířit své znalosti díky sdílení zkušeností a přijímat strategická rozhodnutí o vzdělávání. Tento druh výměny informací v českém systému vzdělávání, který je velmi decentralizovaný, dříve chyběl.

► Účast místních zúčastněných stran

Účast klíčových místních zúčastněných stran (obcí, krajů, vedení škol, učitelů, rodičů) je jedním z nejdůležitějších faktorů úspěchu společných akčních plánů. Výměna myšlenek mezi zúčastněnými stranami (např. učiteli a řediteli škol) pomohla najít řešení společných problémů a zlepšit kvalitu a inkluzivnost vzdělávání.

► Použití standardních nákladů

Použití standardních nákladů zavedené na vnitrostátní úrovni zjednodušilo žadatelům proces podávání žádostí a učinilo ho dostupnějším pro zúčastněné strany, které jsou méně obeznámené s postupy ESF.

► Objemové účinky

Výše financování z ESF umožnila provádět operace, které by jinak nebylo možné provést, nebo by nebylo možné je provést v takovém rozsahu. Hlavním příkladem je pomoc inkluzivnímu vzdělávání, které bylo politicky citlivým tématem.

► Relevantnost operací

Operace tematického cíle 10 ESF řeší potřeby cílových skupin, například při zvyšování pedagogické kapacity zařízení péče o děti předškolního věku. U cílových skupin stále existuje potřeba zlepšit technické a digitální dovednosti a zlepšit možnosti celoživotního učení a odborného vzdělávání a přípravy.

PŘÍKLADY PROJEKTŮ

► Místní akční plány (MAP) a regionální akční plány (KAP)

Decentralizovaný vzdělávací systém v Česku vedl k velkým rozdílům mezi jednotlivými školami. Výzvy k předkládání návrhů v rámci tematického cíle 10 ESF na rozvoj a podporu MAP a KAP pomohly financovat širokou škálu činností a v souvislosti s tím vybrat kombinaci opatření, která jsou nejvhodnější pro řešení místních potřeb.

► Šablony pro mateřské a základní školy

Příprava žádosti o financování z ESF je pro některé školy značně náročným administrativním úkolem. S cílem řešit tento problém Řídící orgán připravil výzvu k předkládání návrhů, která školám umožnila vybrat si z nabídky standardizované podpůrné balíčky (např. podpora školních asistentů, speciálních pedagogů, psychologů, sociálních pedagogů, školicích pracovišť, poradců pro volbu zaměstnání).

► Boj proti vyloučení talentovaných a problematických žáků (operační program Praha)

Operační program Praha pomohl vytvořit podmínky pro inkluzivní vzdělávání prostřednictvím rozšíření školení zaměstnanců a zavedením zásad multikulturního vzdělávání ve školách.

DALŠÍ INFORMACE

Evaluace implementace OP Výzkum, vývoj a vzdělávání. Zpráva z roku 2020: <https://opvvv.msmt.cz/download/file4706.pdf>, zpráva z roku 2019: <https://opvvv.msmt.cz/download/file3930.pdf>

Evropská komise, Studie podporující hodnocení podpory vzdělávání a odborné přípravy z ESF (tematický cíl 10)

ESF v Česku: <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=374&langId=cs>

Internetové stránky ESF v Česku: <https://www.esfcr.cz/>

